

той е официален орган на протестантските мисионери за българите. При така очертаната ситуация, войнствената и понякога свръхкритична "Гайда" се оказва може би най-суверенният орган в полето на българската журналистика към средата на 60-те години на XIX век.

По колоните на „Гайда“ могат да се проследят събитията, свързани с хода и изхода на организираното от Вселенския престол Общо събрание (Γενική συνέλευση) по българския въпрос, заседавало от 21 февруари 1864 до 12 юни 1864²⁸. Освен дебатите, разгърнали се в рамките на представителния форум, вестникът отразява и позициите на четиримата български участници²⁹, като публикува текстовете на техните изложения, депозиращи и/или прочетени по време на последните заседания. Включената във вестника информация за всички основни срещи и разговори с министъра на външните работи Али паша е достоверна и адекватна с реалностите. От особена важност е отпечатването на целия текст на прошенията от 2 март 1865 г., което засега е познато само по два текста³⁰, единият от които е Славейковата публикация (II, 18, 1 март 1865; Допълнение към бр. 16). Подробно са отразени празненствата по посрещане в столицата на освободените от заточение архиереи - епископ Иларион Макариополски и митрополит Авксентий Велешки (II, 8, 14 септември 1864; II, 10, 28 септември 1864; II, 11, 5 октомври 1864; II, 12, 24 декември 1864). В няколко поредни броя са представени основните моменти от погребението на Авксентий Велешки, текстовете на изречените слова, отзвукът на траурното събитие сред цариградските българи и в част от епархиите (II, 16, 8 февруари 1865; II, 17, 22 февруари 1865; II, 18, 1 март 1865).

Значителна част от колоните на "Гайда" през първата и втората годишна на изданието са попълнени с дописки, отнасящи се до конкретните прояви на антипатриаршеското движение в различни региони на българската етническа територия. Най-системно и обстоятелствено са отразявани събитията в Търновска епархия. Това се отнася до града Търново³¹, до по-малките селища в региона (Свищов, Севлиево, Елена, Трявна и др.) и до трите епископски града - Враца³², Ловеч и Русе³³. Особено внимание е отделено на масовите демонстрации на русенци срещу епископ Синесий, разгърнали се в началото на 1864 г. Не е подминато упорството и на най-последователните в антипатриаршеската борба средища - София, Шумен и Самоков³⁴. Местните български общности системно са давани за пример, че не допускат установяването на поставеници на Вселенската църква в съответните митрополии, а формираните главни общини управляват самостоятелно и пълноценно църковнонародния живот в епархиите. При все това Славейков не пропуска да публикува и някои по-остри бележки относно нередности в практику-